Vondst onder de loep 5
Bronzen zwaard uit Overasselt
Katja Zee & Jorgen Dinnissen

Al sinds 1949 bevindt zich in de collectie van het Rijksmuseum van Oudheden (RMO) in Leiden een bronzen zwaard uit Overasselt. Het is zo'n 3500 jaar oud en dateert uit de bronstijd. Het zwaard is 57 cm lang, alleen het puntje is afgebroken. Het gevest had oorspronkelijk een houten of benen handgreep dat in de loop van de eeuwen is vergaan. Maar het brons is goed bewaard gebleven. Het heeft een donkergroen patina, dat op de zwart-witfoto helaas niet is te zien.

Offers
Het zwaard is gekocht van een kunsthandelaar in Nijmegen en zou gevonden zijn in de Maas. Dat is goed mogelijk. Bronzen zwaarden werden vaak in een rivier of veen achtergelaten. We weten niet precies waarom; zijn ze geofferd aan voorouders of goden om ze gunstig te stemmen en bescherming te vragen? Het was ook een manier om te laten zien hoe belangrijk je was, want anders kon je zo'n kostbaar voorwerp nooit zomaar wegdoen.

Heumen
Ook bij Heumen zijn twee zwaarden uit de Maas gehaald. Ook van brons, maar een van de twee is in plaats van donkergroen bijna honingkleurig. Dat kan erop wijzen dat het zwaard lange tijd in een zure bodem heeft gelegen, zoals veen. Veen in de omgeving van Heumen kwam eigenlijk alleen voor in de Overasseltse vennen. Zou het zwaard daar gevonden zijn? Ze zijn in 1896 door het museum in Leiden aangekocht, ook weer via een kunsthandelaar. Dus de vindplaats is helaas niet met zekerheid vast te stellen.

Nog een zwaard uit Overasselt?
Deskundig onderzoek kan misschien meer onthullen: heeft het honingkleurig zwaard in het veen gelegen? En was er alleen veen te vinden in de Overasseltse vennen, waar alles is afgegraven? En kan het zwaard tijdens die afgraving zijn gevonden? Of is er nog een andere plek in de omgeving waar veen lag? En waar zijn de zwaarden 35 eeuwen geleden gemaakt en door wie zijn ze gebruikt? Wie weet komen daar ooit nog eens antwoorden op, want archeologische objecten onthullen steeds meer door onderzoek met nieuwe technieken.